

OM FORSØG MED INTEGRATION AF FORMNING OG MUSIK

af Ole Straarup

Som enhver der beskæftiger sig med faget musik i gymnasieskolen ved, er fagets position ingenlunde problemfri. Det har forledt mange af fagets udøvere til at henfalde til bondeanger og anden dekadence - i stedet for at udnytte og spille på den aggressivitet, som håbløsheden er i nær familie med.

Hvis man vil tage kampen op, må man regne med, at den bliver langvarig og hård. Det drejer sig om bevidsthed og økonomi (den nære forbindelse mellem disse to skulle ikke være dette blads læsere fremmed!).

Internt på skolerne skal man ofte slås med en forbenethed blandt kolleger, som har sin rod i ungdomserindringer om tåbelige musiktimer, og mod veletablerede traditioner for fordelingen af den økonomiske kage (fra mit arbejde i GM's bestyrelse ved jeg, at musik på talrige gymnasier udsultes på det groveste).

Derudover er det af største vigtighed, at man udadtil manifesterer sig overfor de bevilgende myndigheder i stat og amter. Det kræver, at man som musiklærer sætter sig meget grundigt ind i de økonomiske forhold og spilleregler omkring gymnasieskolen. Det lyder så ligetil, men faktisk er det et stort arbejde, som mange af fagets folk i misforstået skønhedsattitude har afholdt sig fra at besmudse deres velplejede flygelfingre med.

Blandt mange andre vigtige aspekter skal jeg nævne forholdet til andre fag, dvs. det tværfaglige samarbejde, som det nu kan udfolde sig i større eller mindre målestok. I den sammenhæng vil jeg påpege nødvendigheden af, at man nøje overvejer servicefagsfunktionens rimelighed. Når vi arbejder sammen, skal vi (kræve at) arbejde ordentligt sammen.

I det følgende skal jeg redegøre for et forsøg på at formalisere et sådant ordentligt samarbejde, som efter to års forarbejde tager sin begyndelse i skoleåret 1979 - 80. I forsøgsansøgningen, som er udformet under hensyntagen til undervisningsministeriets skrivelse fra december 1977 om hovedforsøgsområder i gymnasiet, hedder det:

"1. Vi ønsker at indhøste erfaringer med etableringen af et gymnasialt fællesfag, som også vil kunne indgå i fremtidige forsøg med integration mellem EFG og gymnasieuddannelsen.

2. Vi ønsker at betone sammenhængen mellem musik og formning for derigennem at styrke forbindelsen mellem disse fag og gymnasiets øvrige fag. En projektorienteret undervisning vil her kunne medvirke til at skabe sammenhænge, som naturligt lægger op til et tværfagligt samarbejde.

3. Vi ønsker at undgå den uheldige og kunstige valgsituation omkring musik og formning ved overgangen til 2.g. Vi ønsker i stedet at styrke elevernes praktiske og kreative færdigheder, hvilket åbner mulighed for, at eleverne gennem udadrettede aktiviteter kan bidrage til en øget kontakt til kredse udenfor skolen.

4. Vi ønsker at inddrage de kontakter, som skolen har i lokalmiljøet, i den undervisningsmæssige sammenhæng. Herigennem vil disse kontakter i højere grad kunne opleves som egentlig vedkommende - både for eleverne og lokalbefolkningen.

Konkret foreslår vi undervisningen opdelt i 3-ugers moduler efter følgende skema:
1. uge: musik (1 lærer)
2. uge: formning (1 lærer)
3. uge: musik/formning integreret (2 lærere)

Modulsystemet sikrer, at alle elever modtager undervisning i både musik og formning, og at sammenhængen mellem de to fag fremhæves. Samtidig forbliver stamklasserne udelte, således at eleverne ikke skal undervises på tilfældigt sammensatte hold. Undervisningen skal omfatte

1. Musikudøvelse og billedeksperimenter
2. Musik- og billedanalyse
3. Musikkens og billedets placering som sociale kulturfænomener.

Lige som det er centralt at belyse sammenhængen mellem disse tre hovedområder, lægger vi stor vægt på at fremhæve forbindelsen mellem det praktiske og det teoretiske arbejde. Undervisningen skal fortrinsvis være projektorienteret, og eleverne skal opøves i at præsentere undervisningens stofområder og resultater gennem aktiviteter, som retter sig mod såvel skolens elever som kredse udenfor skolen. Undervisningen evalueres iøvrigt løbende og afsluttes med studentereksamen i 3.g."

Musik og formning hører traditionelt ikke til de fag, som arbejder tæt sammen. Ofte opfattes de to fag som stående i et konkurrenceforhold til hinanden. Denne opfattelse kan der gives rimelige historiske forklaringer på, måske specielt set fra musikfolks side, men det er bestemt ikke argument for at låse "fronterne" fast. Efter min mening har de to fag så meget tilfælles, at de burde styrke hinanden og ikke omvendt.

I vort tilfælde har vi de to sidste år lavet en del mindre projekter for at afprøve samarbejdsmulighederne mellem de to fag og har f.eks. taget udgangspunkt i vareafsætning (supermarkeder), Melodi Grand-

Prix, discodans (Travolta-kulturen), punk og mode. Fælles for disse tilløb har været et forsøg på at tage udgangspunkt i elevernes egen virkelighed, i deres forbrug og ad den vej styrke deres kritiske sans og deres kreativitet.

I videre perspektiv ønsker vi at forstå kreativitet som evnen til selvstændigt at formulere problemer og løse dem på egne præmisser. Dette kræver en høj grad af færdighedstræning, som mange lærere i såvel musik som formning i en årrække er veget tilbage for, men som det formaliserede forsøgsarbejde skulle åbne op for. Altså: hvis folk er gode til f.eks. at spille, tegne og synge, så er det fordi de har lært det.

Og der er meget at lære ovenpå nedprioriteringen af de musiske fag i folkeskolen. Ifølge folkeskoleloven er det ikke god tone at forstyrre børns pubertet med musisk/kreativt arbejde i skoletiden.

For opmærksomme læsere af Information vil ordet "kedelighedspædagogik" måske dukke op i erindringen. Udtrykket stammer fra en kronik (19.2.79) af Claus Jensen og Kurt Finsten - sidstnævnte er min formningskollega - som slår til lyd for en nyvurdering af den æstetiske dimension, for muligheden af

"at opstille en ny æstetik, som kan fremstå som et alternativ til såvel socialrealismens dødelige korrekthed som massekulturens fascinerende bedrag"

(kronikken tager i det væsentligste sit udgangspunkt i faget dansk).

I musik/formningsforsøget vil vi satse på en "kreativ-æstetisk pædagogik, som kan give eleverne mulighed for problemløsning og handling".

Erfaringerne herfra vil jeg gerne vende tilbage til om et års tid eller to, men indtil da modtages kommentarer, forslag og gode ideer gerne.